

Odprta stran

Ponovno po starem, brez izključevanja

Za nami je dan državnosti, ki smo ga letos zaznamovali z državno proslavo na Kongresnem trgu v Ljubljani 25. junija zvečer. Že pred tem pa so potekale različne proslave dneva državnosti, ki so povezane tudi s praznovanjem dneva policije. In prav je, da se ob teh prireditvah srečujemo v mešanem sestavu, ko nas vse povezuje spomin na 31. obletnico državnosti Republike Slovenije ter njeno samostojnost, neodvisnost in suverenost, mnoge pa povezujejo tudi dan policije, 27. junija, in nekateri drugi osamosvojitveni procesi.

Pri tem je treba poudariti, da je za nas, policijske **vojne veteranke** in veterane, izredno pomembno, da se družimo ob tem in drugih praznikih ne le z drugimi **vojnimi veterani** in domoljubi, policistkami in policisti, temveč tudi z lokalnimi skupnostmi. To sodelovanje kaže na našo profesionalno povezanost s policijo, ki ni bila nikoli in tudi nikoli ne bo pretrgana, tudi ne v času prejšnje vlade in policijskega ministra. Policijsko delo, usmerjeno v skupnost, smo v Sloveniji uvedli z delom v varnostnem okolju, sedaj pa ga nadaljujemo z izvajanjem v skupnost usmerjenega dela policije. Policijski veterani pa sodelovanje z lokalno skupnostjo izkazujejo s skupnim zaznamovanjem državnih in občinskih praznov, ob spominskih obeležjih ter s predavanji v šolah in razstavah o **osamosvojitveni vojni**.

Že večkrat sem v svojih pisanjih omenil, da je bil »napad« oziroma prihod zvezne policije in Jugoslovanske armade na mejne prehode z Italijo, Avstrijo in Madžarsko bliskovit, takoj po razglasitvi samostojnosti in državnosti Republike Slovenije. Zato je treba razumeti in priznati, da je bila takrat zjutraj in »dan prej« prav milica tista, ki je prva skupaj z občani, kasneje pa skupaj s teritorialno obrambo, preprečevala sovražni pohod Jugoslovanske armade in zvezne policije na mejne prehode. To se je dogajalo po odločitvi zveznega izvršnega sveta, da mora zvezna milica ob pomoči Jugoslovanske »ljudske« armade zagotoviti državno mejo, po njihovem mnenju še vedno jugoslovansko mejo. Po neuspešnem prevzemu državne meje Slovenije se je zaradi vsesplošnega upora milice, teritorialne obrambe in slovenskega naroda začela vojna za samostojno Republiko Slovenijo.

Na vojno sta bili milica in teritorialna obramba zelo dobro pripravljena in tudi primerne oboroženi, lahko pa bi bili tudi še bolj opremljeni z modernejšim orožjem, če bi za to takrat poskrbeli pristojni. Zato ne velja velikokrat omenjena trditev, da je bila te-

ritorialna obramba razorožena. Leta 1990 smo se sami razoroževali, ko smo Republikli Hrvaški prodajali orožje za protizračno obrambo, ostrostrelne puške, neprebojne jopiče, strelivo in še kaj.

Iz pregleda orožja in minsko-eksplozivnih sredstev (MES) v kolektivni in osebni zadolžitvi v organih za notranje zadeve (ONZ) na dan 10. julij 1990 je razvidno, da so imele milica in druge službe ONZ zelo veliko orožja in MES, in sicer 45.276 kosov. K temu je treba prišteti še 1999 brzostrelk H-K MP5 s priklopnikom in klasičnim kopitom, ki so jih enote ONZ prejele januarja 1991. Republiški sekretariat za notranje zadeve je republiškemu štabu teritorialne obrambe izročil 431 kosov različnega orožja, 12.295 ročnih bomb, 10.936 min, 9640 nabojev in 28 torbic za pištolo. Sicer pa je imela teritorialna obramba zadržanega več kot 85.000 kosov pehotnega orožja in več kot 16.000.000 kosov streliva (knjiga Orožja nismo oddali 1990, Defensor, d. o. o., junij 2020, Ljubljana). Kljub uspešno zaključeni **vojni za Slovenijo**, kjer so sodelovali milica, teritorialna obramba ter državljanke in državljani Slovenije, ki so bili različno organizirani, pa ob praznovanju 31. obletnice državnosti ne smemo pozabiti drugih dogodkov izpred mnogih let in osamosvojitvenih procesov, ki so pripeljali do samostojne Republike Slovenije leta 1991. Spomniti se je treba borcev prve svetovne vojne, tigrovcev ter mesta in vloge generala Maistra in njegovih borcev, partizanov narodnoosvobodilne borbe in njihove vloge v drugi svetovni vojni ter vojnih invalidov, civilnih vojnih invalidov in izgnancev.

Dan državnosti je praznik vseh Slovenk in Slovencev, predvsem tistih, ki so se borili za njen obstoj, njeno svobodo in samostojnost. Brez partizanskega boja in Osvobodilne fronte danes ne bi praznovali 31. obletnice samostojnosti Slovenije. Zato smo ob državni proslavi ponovno videli prapore Zveze združenja borcev za vrednote NOB Slovenije. Tako so bili na državni proslavi ponovno vsi praporščaki z zastavami vseh domoljubnih in veteranskih organizacij Republike Slovenije.

V ponedeljek, 27. junija, pa smo vse policistke in policisti ter policijske veteranke in veterani sodelovali na proslavi ob dnevu policije na Kongresnem trgu v Ljubljani, ki se je zaključil s koncertom Orkestra slovenske policije. Torej prvič ni bila policijska proslava v zaprtem krogu strokovne javnosti, temveč na javnem kraju med ljudmi. S tem se je po-

kazalo, da je policija v službi državljanek in državljanov, prireditve pa je bila zavarovana ob pomoči rediteljev policijskih **vojnih veterank**. To so bile prve poteze novega vodstva MNZ in policije, ki se odmikajo od ravnanja prejšnjega vodstva in ponovno vzpostavljajo spoštljiv odnos do policijskih **vojnih veterank** in veteranov.

Seveda pa je sedaj pred policijo mnogo novih izzivov, potez in ravnanj, ki ne bodo samo na simbolni ravni prikazovali odnosa do državljanek in državljanov. To pomeni, da ne bodo samo oznanjali spoštovanja človekovih pravic in njihovih temeljnih svobod, morali jih bodo udejanjati pri svojem vsakodnevnem delu in izvajanju policijskih pooblastil. Tako kot se sedaj vzpostavlja v zvezi s covidom nova enajstčlanska posvetovalna skupina, ki bo delovala strokovno pod okriljem NIJZ, se bo morala tudi policija v zvezi s covidom ustrezno organizirati v skladu s 107. in 108. členom zakona o organiziranosti in delu policije. Torej strokovno se bo morala pripraviti in prilagoditi v smeri preventivnega delovanja, socialnemu delu usmerjenega delovanja, v skupnost usmerjenega policijskega delovanja in nikakor se ne bo smela pojavljati kot represivni organ, še manj pa, da bi opravljala naloge, za katere so v teh primerih primarno zadolženi drugi državni organi.

Če se ob tem dotaknem še javnih zbiranj in javnih shodov, prijavljenih in neprijavljenih. Ob prijavljenih javnih shodih in prireditvah je prednost policije le v tem, da se lahko za te prireditve pravočasno ustrezno pripravi za vzpostavitev javnega reda in miru, pri neprijavljenih prireditvah in prireditvah brez organizatorja pa policija nikakor ne sme iskati razlogov, kako te prireditve preprečiti, še manj pa to početi po navodilih politike. Spontane javne prireditve in shodi, vsaj po mojem prepričanju, še bolj kot prijavljene prireditve kažejo na ustavno pravico do iz-

ražanja mnenj, kar na določen način pomeni izvajanje neposredne demokracije, ki je še kako pomembna v demokratičnih državah sodobnega sveta.

Če zaključim, policija se bo morala zaradi padanja svojega ugleda v zadnjih dveh letih ponovno pogledati v ogledalo in se izogniti vseh ravnanj, ki ji niso v ugled in čast, ter se ponovno ozreti v čas, ko je policija in včasih milica imela visok ugled, ko je vselej upoštevala načelo, da je v službi državljanek in državljanov Republike Slovenije in nikoli v službi elite, ki je na oblasti. Novo vodstvo ministrstva za notranje zadeve in policije je temeljne pogoje za ponovno zakonito, strokovno ter državljanekam in državljanom ustrezno delovanje že začelo vzpostavljati, policija pa bo morala s svojimi dejanji to izkoristiti in s svojimi ravnanji slediti osnovnim in temeljnim postulatoma, ki slovensko policijo umeščajo med države, kjer je zagotovljena najvišja stopnja varnosti.

Policijski **vojni veterani** vojne za samostojno Slovenijo smo vselej in bomo tudi v prihodnje stali z ramo ob rami s policisti in policijo, če bo njeno poslanstvo narekovalo: spoštujmo človekove pravice in njihove temeljne svobode, smo v službi državljanek in državljanov Republike Slovenije in smo za Slovenijo, ki svoje mesto išče v jedrnih državah Evropske unije.

Dr. TOMAŽ ČAS, predsednik Zveze **policijskih veteranskih društev Sever**

Policija se bo morala zaradi padanja svojega ugleda v zadnjih dveh letih ponovno pogledati v ogledalo in se izogniti vseh ravnanj, ki ji niso v ugled in čast ...

Fotografija: Tomaž Skale